

Durmuş / sonetler çemeni

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 26 января, 2025

Durmuş / sonetler çemeni DURMUŞ

*Hormatly kitapcy.ru saýtyň agzalary we halypalar! Mende
birnäçe wagt bări sonet ýazmak pikiri döredi, elbetde bu
gülkünç (goşgyny doly düzgün ýazyp bilemok) ýöne şonda-da
synanşaýyn diýdim, ondan öñki synanşygym başa barmady... Bu
synanşygym näme bolsa-da ilkinjimden tapawutly(öz garaýşymça)
indi bolsa siziň bilen paýlaşasym geldi. Hökmäny siziň
pikiriňiz, synyňyz maslahatly tankydyňyz zerur. Şol sanda
teswirleriňize hökman garaşýan. (Şol wagtyň özünde hemme
saýtlarda paýlaşmaýyn diýip düýn başga saýtda bu gün bärä,
erte ýene birinde paýlaşmagy makul bildim).*

I.

Ynsan bolup doguldym men «Bu dünýä»,
Tomusuň bir günü yssy Jöwza-da.
Şondan bări menem göreşip gelýän,
Durmuşyň Arzuwna köwsarlap,

Şemal ýelgininde, Pessaýdan ösüp,
Doljak bolup, Ýarym ýarty göwnümi.
Kä begenip, kä-te gam-gussa batyp,
Ýyndam geçdi, ýyllaryň ýaz öwrümi.

Ýeleň ýaşlyk, gör nähili hezilllik?!
Süsňäp möw:ç urýan şatlykdan doly,
Al-ýaşyl düzlükler Ýatladýan häli,
Ötüpdır ötegçi «Öýlänçi» ýaly.

Görnetin görünýär çäksiz ölçügi,
Indi bolsa ädim urýan geljege.

II.

Indi bolsa ädim urýan geljege,
Ümdüzümi dikip barýaryn öñe.
Kötel ýoluň, hazynasyn köwçeläp,
Şatlygymy garyp, deň ýaryn guma.

Serimde uwlaýar şagalmesligim,
Paýlaşýaryn her ýetene şatlygym.
Ynsanlygym edip päli pesligim,
Seleñledip, gözgörtele ýaşlygym,

Aldanyp, arzuwlap barýan salgyma,
Çisňäp ýagýar, çagba bolup gussalar.
Her gezek başymy süssem çal guma,
Diýyän: «geçer, çarkandak yol gysgalar»

Käte, bolsa umytalarym üzülýär,
Öñim tümlik, duman bolup görünýär.

III.

Öñim tümlik, duman bolup görünýär.
Apata iterýär her bir ädimim.
Şat durmuşym gussa bilen ýumrulýär,
Melgun bolýar, Melek diýen adamym.

Entek gerdenime ýüklenmänkä ýük,
Al-petimden aldy lütüm çykaryp,
Serimi hoşladym al-şerap içip,
Şeýtana berdim men, Durmuş jykyrym.

Eleşan ebtimde süýräp kündämi,
Ýere berip, öz başyma höwesim.
Gumy gursagyma basdymda -dänilin,
Doldum susup, şatlygymyň öwezin.

Ýer bersem-de, ýan bermedim öljege...
Meñzäp barýan, sal-sal Nä mälim jögä.

IV.

Meñzäp barýan, sal-sal Nä mälim jögä.
Ýitip barýan kem-kem guma garylyp.
Rowgatym gaçanda garaýan göge,
«Allam ýardam et!, barýan gögerip».

Reñním Asman boldy, roýum garaldy,
Çal başyynyň selçeňledi saçlary.
Düwnip durka ýüregimiň damary,
Üzdi, durmuşyynyň gyýçak daşlary.

Hamsygyp aglaýan, çaklaňja umyt,
Tesseli bersede derdimi çekip,
Bilenokdy nädip päklejegini,
Garalan gussanyň perdesin çitip.

Gussalaram Durmuşymda gamgyn ol...
Durmuşy meñzedýän, giden ymgyr çöl.

V.

Durmuşy meñzedýän, giden ymgyr çöl,
Heýjana bürenen Lälezarlygyn,
Wasp edip, aýdym aýt, isle sazyn çal.
Gussam! Serhoş wagtym – Ala ýazlygym...

Gorkyny, ürkini çykaryp ýatdan,
Umyt gözläp indi gussalardanam.
Gudrat isläpdimem men tebigatdan,
Ýyldyrymyn çakyp, Asman agardan...

Çägäniň yüzünde eglenmän siňen,
Aýak basym yzgar beren nemdenem,
Gara daşa dönüp, ýüregi doñan,
Ertekileň gahrymany «Döwdenem».

Göwnüň göterseň bordy «Dag» bolup...
..Ýazyň gurak gelse, akýar çägelik.

VI.

Ýazyň gurak gelse, akýar çägelik,
Her dänesin geçirersin eliňden.
Degirmenden çykan un ýaly eläp,
Sesiň geçmez bäri, kiçi diliňden.

Kanagat edersiň, dymarsyň çišip,
Uludan- uludan alyp demiňi.
Gözüň gider özgä,
-o nä üýtgeşik...?
Göreniňde özüň ýalyň geňini.

Täsinkenlikden, täsirlenip özgerer,
Tezek togalaýan tomzaga meñzap.
Ah ilçilik, basym saňa «göz deger»,
Höwesiňem gaçar gelsede dyňzap.

Ýa-da gider onsaň gaýdyp gelmez ol!
Sen teşne,
A... Suwsanyňy bilmez ol!

VII.

Sen teşne,
A... Suwsanyňy bilmez ol!
Gal sen, «Gurruk guýy» ýaly gugaryp
Isle Hum bol, Isle Meñze Zemzene,
Gaýdyp gelmez, «Taksist» bolaý gygyryp.

Tazyňy göýberip, yzyny yzlap,
Arzuwyň yzynda döredip umyt.
Sergezdan bolarsyň gije-gündizläp,
Şükür ýene şükür dörediň umyt.

Kör hasasyn aldyrsada bir gezek,
Sen bolsa aldyransyň millionlap.
Aldaw- boýña bukaw, ele bilezik,
Şonda-da onuň soňy million däl...

Nirä gitjek?

Galdyň ýüpsüz baglanyp...
Büdüreder, salgym bolup, bag bolup.

VIII.

Büdüreder, salgym bolup, bag bolup,
Ganat baglap uçup ýören hyýalyň.
Beden barýar ýerden çaña garylyp,
Notasyny basyp «Durmuş» roýalyň.

Asmanyň ýüzünden tyg çeker uchar,
Alyslara alyp gider «Kosmasyň»...
Awunan ýüregiň, közleri öcer,
Unudarsyň dürre degen tagmasyn.

Aý, bolsa-da? Çaga ýaly göwnüň bar,
Aldanara oýnawaç tapynar belki...
Mekirligiň suwun içip düwünmän,
Ala-sarmyk hinli sadaja tilki.

Olja gözläp, teşnelige uçurar...
Gün depäňden naýzasyny geçirer.

IX.

Gün depäňden naýzasyny geçirer,
Haly teň, haly aç, bir mysgal tama,
Talaň salyp, güyläge-de çukura,
Zyňar durmuş hamana bir «Galtaman».

Glyjynyň kütek ýüzün gütledip,
Urar seniň çaklanmajak ýeriňden.
Suwasalma ýenjer, çykar düt-müdiň,
Süñňüne ornaşar, geçip teniňden.

Bagtyň çuwse, ýesirlikden boşan deý,
Güler ömür ýylgyrmadyk ereniň,
Ýüwrükligiň möjek gören towşan deý,
Borjak bolar, gözläp tapan sümegiň.

Assa ýuwaş halyň gojalyp barýar,
Urgy bir tarapdan, teşnelik birýan.

X.

Urgy bir tarapdan, teşnelik birýan,
Görejiň kütelip, Akyl ýitelip,
Jäheğini çekip, keşdeläp barýaň,
«Wah, näteňet giç geläýýär ýitilik».

Ýiti bolanda-da agsak akylyň,
Ýene ýola geleň edilmez säwlik.
Aň girmez, ak sepse-de sakalyň,
Şol gözlegiň edinere «Selärlik».

Gaýgyň näme?
Näme üçin doguldyň?
Bu soragy telim gezek bersemem.
Jogap gözläp, kütekligme gyýyldym,
Eledim, netije bermedi serim.

Mümkin, indi duýan ýaly öljegim,
Barýaryn men, geçen ýolum ölçerip.

XI.

Barýaryn men, geçen ýolum ölçerip,
Indi näme?
Dogry, hiçden-giç ýagşy.
Okünjim, ötünjim öl çöri iýip,
Örtense-de, ýaza öwrenok gyşy.

Haslyny ýygyp, alaýyn diýsem,
Miwelerin çöpläp Bolsadylarmyň,
Gowy eken «Serwi talyň» baş egşem,
Ýaşlykda, şadyýan sadalygymdan.

Nebismi?
Ýa ykbal etdimi nesip,
Ýugrulmadym, ýygrylmadym, ýaňradym.

Montaǵ edäýsedim, lentasyn kesip,
Düzetsedim, ýalňyşymy ýaňadan.

Indi gijem bolsa bir şuny bilyän,
Ýowuz jöwza bişip, üşehek bolýan.

XII.

Ýowuz jöwza bişip, üşehek bolýan.
Gaýtalap aýtýaryn «Durmuş» aýdymyn.
Bir sada güýç bilen üýtgetjek bolýan,
Dogry ýolda basan ýalňyş ädimim.

Her niçik bolsa-da, oýanan ynsap,
Hyruç alýar, gadam basýaryn öñe,
Her ki zadyň açan gülini ysgap,
Nebis dolap alýar şol köne heňe.

Agtarýan, gözleýän ýene bir zatlar,
Tutanya ma güýç ýok, galmadı gurbat.
Diliňe çykan söz ele aňsat däl,
Gördüm men şo halat täsin bir gudrat.

Ýalan söz däl meniň Gudraty görüşüm,
Öñe adı́m ätýän, emma şol durşum.

XIII.

Öñe adı́m ätýän, emma şol durşum,
Ökje ogurlaýar, hereketlerim...
Eý, Allam ýene-de etjek haýyşym!
Çagajyklaryma bereket beriň.

Goý, Sabyr ber! Rahat bolsun kalplary,
Ýükini çekere ber Akyl paýyn,
Dogry bolsun, unutsynlar galplygy,
Dileýärin bagtly bolsun Hudaýym!

Ujypsyz şatlygyn hözirin görsün,
Gaýgysynda uçganaklap gözleri,

Şatlygyna bolan höwes döresin,
Galanam nä, dowam eder özleri...

Surnuksa-da, meniň ömür ýoldaşym...
Ümek çomak geçip barýar durmuşym.

XIV.

Ümek çomak geçip barýar durmuşym,
Az güldürip, köp eňremäň astyndan.
Meselämiň deňlemesin çözüşim,
Deň bir şatlyk müň dert beren gussandan.

Alym bolmadym men Pyragy deýin,
Ýa bolmadym kosmasada uçurman.
Mysgal şatlygymyň şygary, beýdi:
-Bagtyň gulbyn cyn gulkiler açarlar.

Göz ýetirdim, bolup gözli shaýady,
Durmuş doly şatlyk eken ynsanyň.
Ýoldaş bolsa, mertlik bilen gaýratyň,
Oýa bolsa ruhyhassa ynsabyň.

Eý, ykbalym! Muňa Durmuş diýilýär.
Ynsan bolup doguldym men «Bu dünýä»

MAGISTRAL

Ynsan bolup doguldym men «Bu dünýä»
Indi bolsa ädim urýan geljege.
Öñim tümlik, duman bolup görünýär,
Meñzäp barýan, sal-sal Nä mälim jögä..

Durmuşy meñzedýän, giden ymgyr çöl,
Ýazyň gurak gelse, akýar çägelik,
Sen teşne,
A... Suwsanyň bilmez ol!
Büdüreder, salgym bolup, bag bolup.

Gün depäňden naýzasyny geçirer

Urgy bir tarapdan, teşnelik birýan,
Barýaryn men, geçen ýolum ölçerip,
Ýowuz jöwza bişip, üsejek bolýan.

Öñe adım ätyän, emma şol durşum,
Ümek çomak geçip barýar durmuşym.

© Remezan MÄMETGURBANOW. Goşgular